

דון יצחק אברבנאל – גבור של אמונה

העמידה האמיצה לפני מלך ספרד

מבוסס על סיפורו האישי מתוך מבואות ספריו הקדושים.

מי היה דון יצחק אברבנאל?

• חכם ענו: צדיק שאהב את ה' בכל לבו והקדיש את ימיו לתורה.

• שר חשוב: מרב חכמתו, נבחר שר האוצר של מלך פורטוגל.

• הכל מו': גם כשהיה עשיר, זכר תמיד שהכל מאת ה'.

הבריחה מפורטוגל

1. עלילת שקר: המלך חשד
ברב חרב חינום. הרב נאלץ
לברח מפורטוגל.

2. הצלה והודיה: ברח לספרד
והודה: "כי הושיעני אלקים
ויצילני מחרב פרעה!"

3. חזרה לספרים: התישב
לכתב את פרושו לספרי
הנביאים מתוך שמחה.

שובו של השר היהודי

הקריאה לארמון: מלך ספרד
מבקש שהרב יהיות יועצו הבכיר.
ה' נתן לרב חן בעיני השרים.

שמונה שנים: הרב צובר עֶשֶׂר
וכבוד רב בחצר המלך.

הויתור הכואב: הרב כואב
שהעבודה למלך גוזלת
גוזלת את זמנו:
"תפוג תורה והמלאכה נעצרה".

גאוות מלך ספרד

הנצחון:
התשיעית,
מלך ספרד
כורז כובש
את העיר
גרנדה.

הגאווה:
במקום
להיות ענו,
בגאווה של
גויים.

הגאווה: במקום
למלך להתהיות
ענו, לבו מתמלא
בגאווה של גויים.

המחשבה הרעה:
המלך מחליט: כדי
להודות לאליליו,
אכפה על כל היהודים
לעזב את דתם,
או שאגרש אותם
מארצי!

גזרת הגרוש

נאמנות לה'

לעזב את ה'

ההצעה:
מי שישאר יהודי
נאמן לה'.

ההצעה: מי ש
שיעזב את תורת ה',
ישאר בביתו.

התוצאה:
חייב לעזב את
ספרד בתוך 3
חדשים ולהשאיר
את כל רכושו!

התוצאה:
יקבל כסף, שדות
וכבוד כמו
הספורדים.

צער רב ותפלה לשמים

אבל בישראל:
היהודים שמעו
את הגזרה הרעה
והותאבלו מאד. צרה
צרה גדולה כזו לא
היתה ימים רבים.

תפלת האברבנאל:
דון יצחק ידע שהכוח
הו בתפלה. הוא בקש
מה' כוח לבטל
את הגזרה.

זעקה מלב מאמין:
כלם פנו לשמים,
כי ידעו שה' הוא
המושיע היחיד.

העמידה האמיצה לפני המלך

מסירות נפש:

האברבנאל
מהר לארמון, דבר
דבר לבל לבו עד
שגרונו התייבש.

ההצעה: הוא
הציע למלך את כל
כספו האישי,
וכסף היהודים, רק
כדי שייבטל את
הגזרה.

ויאטם אזנו:

המלך סרב.
האברבנאל כתב:
נחש חרש שאום את
אזניו – סרב לשמֹע.

ווינתי אזנו:
האברבנאל כתב:
דידך תגיו 'כמו
שאוטם את אזניו' –
סרב לשמֹע.

ההחלטה הגבורה של עם ישראל

מי לה' אלי! עם ישראל הבין שזהו מבחן מן השמים.

הבחירה הקדושה:
איש אָמַר לְאַחִיו:
"אִם נִחְיָה – נִרְחֶיָה, וְאִם
נָמוּת – נָמוּת, אֲבָל אֶת
הַבְּרִית עִם ה' לֹא נִפְרֹ!"

ויתור מאהבה: הם בָּחֲרוּ בַּה', וְעָזְבוּ מִרְצוֹן אֶת
בְּתִיָּהֶם, פְּרִדְסֵיהֶם וְכֶסֶף – הַכֹּל לְמַעַן הַתּוֹרָה!

יציאה לגלות – ה' בראשם

מִסֵּעַ הָאֲמוֹנָה: 300,000 יְהוּדִים יֵצְאוּ לַדֶּרֶךְ בְּיוֹם אֶחָד! מִנֶּעַר וְעַד זָקֵן.
הַהֲנִהְגָּה הָאֱלוֹקִית: הָאֲבִרְבִּנְאֵל מַעִיד בְּהִתְרַגְּשׁוֹת: "וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵיהֶם, וְה' בְּרֹאשָׁם!"
לֹא פָחַד: הֵם הָלְכוּ לֹא כַח פִּיזִי, אֶךְ עִם עֲצָמָה רוּחָנִית אֲדִירָה, כְּשׁוֹחֵד בְּגִאּוּה: "לֵה' אֲנִי."

צרות בדרך – והצדקת הדין

קשיים עצומים:
הדרך הייתה
רצופה סכנות.
שודדים, רעב,
מחלות וסערות
אש בים.

קבלת יסורים
באהבה:
גם בתוך הכאב
הנורא, היהודים
לא כפרו בה'.

זעקת אמונה: תגובתם לצרות הייתה דברי הודיה:
'הן גוענו, אבדנו מן בלהות... יהי שם ה' מברך!'

מסעו של האברבנאל בים

1. עוזב את העשר: דון יצחק סירב
להשאר בארמון המלך, ובחר
לרדת לספינה כפליט עני.

2. אוצרות הרוח: הוא נאלץ לעזב
את ספרייתו והונו, אך לקח את
משפחתו ואת האמונה לה'.

3. השגחה בסערה: גם אני אבחר
דרך, דרך אניה בלב ים – ה'
שמר עליו ועל בניו בין הגלים.

חוף מבטחים בנאפולי

מלכי חסד: שם,
בהשגחת ה, פגשו
מלכים טובים
שאספו את
היהודים הגולים
אליהם.

ההצלה: בחסדי
ה', הגיע הרב
בשלום לעיר
לעיר נאפולי
שבאיטליה.

זמן להודות: זה היה הזמן של הרב להודות לה'
שהציל אותו, ולקיים את נדרו לתורה.

פְּתִיבֶת הַפִּרוּשׁ – זֵכֶר לַגְּלוּת

הנדר סיים: דון יצחק השלים את פרושו לספר
מלכים, כזכר לחרבן בית המקדש ולגרוש.

משל חיאל איש בית אל: כמו שחאל בנה את יריחו
(התחיל בבכורו וסים בצעירו), כך האברבנאל!

מהצרה צמח אור: את הפרוש התחיל בגלות הראשונה שלו
(פורטוגל), וסים בגלות הנוראה מכל (ספרד).
הרוח נצחה!

נצחון האמונה אליו אנו מתחברים היום

גאווה יהודית:
למדנו שוכספ
שכספ הוא זמני,
אך זמני, אך תורה
ואמונה בה' בתול
להם לנצח! בכל
מצב אנו גאים בה'.

אשרינו מה
מה טוב חלקנו! היום,
כאן בארץ ישראל,
אנו ממשיכים ללמד
את ספריו של
של דון יצחק, מתוך
אהבה, אמונה
ושמחה גדולה.

